

SLOVENE

Štev. 193. POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD. Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
10 -12. ure dopoldne.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

V Ljubljani, v četrtek, 25. avgusta 1904.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnistvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2.
Vprejema naročnine, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petstvarica (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna gramodvaja
26 h. — Pri večkratnem objavljanju primeren popust.
Upraviškega telefona štev. 188.

Pozno spoznanje.

Na vseh koncih in krajih nemškega ozemlja se zbirajo črni oblaki nad glavo g. ministrskega predsednika, ki je brez dovoljenja namških strank odredil slovanske vzporednice na učiteljskih v Opavi in Tešinu. Stiri leta že služijo vladi brezpogojno, in sedaj to presenečenje ter razočaranje! Stopili so skupaj generali ter sklenili, da dr. pl. Küberju odpovedo pokorščino. Izvajati hočejo posledico, napovedati vladi boj, oni vladi, katero so zadnja leta hvalili kot svojo. Na cesarjev rojstni dan so nagnali v Opavo na tsoče kričadev, ki so dajali duška svoji „strahoviti“ ogorčenosti. In kakor je bila neslana in smešna ta demonstracija, tako je smešna vsa politika avstrijskih liberalnih Nemcev zadnja desetletja.

Nemški liberalci so ustvarili sedanjí ljudskošolski zakon, in po tem zakonu je vlada — post t t discriminatum — odredila neko polovičarstvo za Slezijo. A že to polovičarstvo je razjarilo nemško nestrpnost, užalilo nemško hegemonijo. Nemci štejejo v Sleziji okoli 296.500 duš; med temi jih je seveda dobra petina slovanskih. Imajo pa 6 gimnazijev in 4 realke; torej pride ena mestna srednja šola že na 29.000 prebivalcev. Nasprotno pa ima 146.300 Čehov en sam gimnazij, ravno tako tudi 220.500 Poljakov. Dalje imajo Nemci v Sleziji dve državni in eno zasebno od države podpirano moško ter eno državno žensko učiteljsko. Čehi in Poljaki nimajo nobenega, marveč dobivajo učiteljsko osobe z nemških zavodov, na katerih se niti pravilno češki, oziroma poljski pisati ne naučijo. Že pred šestimi ali sedmimi leti je vlada poslala v Slezijo dvornega svetnika Bergerja, da se na lici mesta prepriča o neznosnih razmerah na slovanskih ljudskih šolah. Toda do danes je ostalo vse pri starem. Poljaki so nato sklenili, da sami ustanove zasebno poljsko učiteljsko, tudi Čehi so hoteli isto storiti. Po

veljavnih zakonih bi vlada morala dovoliti ustanovitev zasebnih učiteljskih in morda že takom štirih let otč podržaviti. Mesto tega je vlada odredila, da se na nemškem učiteljskem v Tešinu ustanove poljske in na nemškem učiteljskem v Opavi češke vzporednice.

To je torej oni vladni zločin proti Nemcem. Za učteljice ostane vse pri starem; te bodo tudi v bodoče slovanskim otrokom vte pale v glavo nemško kulturo. Ako se torej komu godi krivica, so gotovo Slovani v Sleziji, ki gotovo nimajo nobenega povoda, da bi radi vzporednic veselja skakali. In ta malenkost je med Nemci po vsi Avstriji vzbudila nov vihar, ki bo brez dvoma tučal tudi v državnem zboru. To je že stara tradicija, da so Nemci takoj na nogah, ako vlada le drobtino vrže Slovanom, kar je dolžna po ustavi, na katero je prisegla. — Vlada zahteva od vseh državljanov davek v krvi in v novcih, a ravno tako je dolžna skrbeti za duševni in gnetni blagor vseh. Toda te ravnopravnosti Nemci ne poznajo.

Vlada je potrebovala mnogo let, predno je spoznala krivice, ki se gude Slovanom v Sleziji. Le „mrvice“ teh krivic je popravila. Ko bi se bila vlada preje spomnila svoje dolžnosti, morda ali gotovo bi bila tudi v državnem zboru ustvarila boljše razmere. Toda dobra misel pride navadno pozno, večkrat prepozno.

Veselimo se sicer vsakega uspeha svojih severnih bratov, vendar nam trga srce bridka žalost, ko opazujemo neznosne razmere v slovanskih obmejnih pokrajinah. Slabe so šolske razmere med Slovani v Sleziji, a mnogo slabše med Slovenci na Koroškem in Stajerskem. Na Koroškem in večinoma tudi na Stajerskem so ljudske šole za Slovence le ponemčevalnice. To je njih glavni namen. V Celovcu in Mariboru sta učiteljski nemški, četudi se na teh zavodih vzgajajo tudi slovanski kandidati za slovanske šole. To je slavna avstrijska pedagogika! Osobito v Celovcu se vzgajajo kandidati v ultra-

nemškem duhu, ki ga kot učitelji širijo med slovensko mladino in narod. To so hujše nego turške razmere. Vladi pa kličemo tudi ob tej priliki: Quousque tandem? Tudi za Slovence velja isti zakon. Kakor so potrebne slovanske vzporednice v Sleziji, tako je nujno potrebna primerna preuredba učiteljskih tudi v Celovcu in Mariboru. Kakor je vlada spoznala potrebo reforme v Sleziji, tako naj obrne svoj pogled tudi na jug, na stražo ob Adriji, da ne bode prepozno.

Nemški katoliški shod.

Re z n o, 23. avg.

Zanimivo je čitati nasprotno časopisje o velikanskem pojavu nemških katolikov. Spritajeno jezo poročajo o priredbah, vendar se trudijo vsaj nekoliko biti nepristranski. V tem oziru se tukajšnje nasprotno časopisje znatno odlikuje od našega liberalnega časopisja. Socialni demokrati kar naravnost priznavajo, da tako niti primerno tekmovali ne morejo. Najbolj starikavo liberalno časopisje pa vdičuje: » Pokazalo se je, kaj v z m o r e d e l a v n a d u h o v š č i n a ! To priznanje tukajšnjega liberalnega časopisja je najlepše spridevalo za duhovščino, in Bog daj, da bi tudi o delavnosti slovenske duhovščine vedno bolj javkalo naše liberalno časopisje. Ako bomo tako premišljeno delali, kakor dela nemška katoliška duhovščina, bomo imeli primerno iste uspehe. Prav koristilo bi, ako bi se vsako leto nekaj slovenskih duhovnikov in tudi lajkov odločilo iti k predavanjem v M. Gladbach, od tod pa obiskati vsakoletni katoliški shod, ki bo drugo leto v Strassburgu.

Poučno je videti hvaležnost katoliškega ljudstva do njegovih voditeljev. — Posebno navdušeno narod kar na cesti pozdravlja poslanca dr. Heima, ki je najodločnejši in o katerem pravi nasprotniško časopisje, da je » Sturmbock«. Tudi nemško katol. ljudstvo je s temi ovacijami pokazalo, kaj hoče od svojih zastopnikov, namreč odločnosti.

Danes so istočasno v raznih dvoranah zborovali: katoliški učitelji, katoliško ljudsko društvo za Nemčijo in dijaštvo. Katoli-

ško ljudsko društvo za Nemčijo je zborovalo v glavni slavnostni dvorani in jo popolnoma napolnilo.

Generalni ravnatelj nemškega katoliškega ljudskega društva dr. Pieper je poročal o krasnih uspehih tega društva v zadnjem letu. Uspehi so naravnost velikanski. Društvo je orestopilo meseca junija t. l. število 400.000 svojih članov. V enem letu je narastlo za 100.000 članov. — Društvo je doslej razdelilo 55 milijonov tiskovin, med njimi 25 milijonov brezplačnih lepakov. Društvo tako mogočno pospešuje katoliško socialno gibanje in praktično socialno delo. V preteklem letu je socialni in apogetični urad razposlal 2500 pojasnil, društvo ima svojo socialno znanstveno in apologetično knjižnico. V M. Gladbachu se od avgusta do oktobra vrši poučni kurz za one delavce in rok. pomočnike, kateri se hočejo izobraziti za voditelje delavskih in rok. društev. Vsako leto se udeležuje tega kurza najmanj 47 delavcev in rok. pomočnikov, poleg teh pa tudi mnogo duhovnikov. — V preteklem letu je društvo priredilo 1900 ljudskih zborovanj. Socialna demokracija strmi ob takem delu za ljudstvo. Ljudskih pisarn je društvo v preteklem letu imelo 33 delavskih tajništav 14 Društvo s knjigami in kurzi podpira socialno izobrazbo duhovskega naraščaja v semeniških.

Dohodkov je imelo društvo v preteklem letu 316.000 mark. — Omenjati moram, da društvo sedaj posebno narašča v — protestantskih deželah. Dobi se celo mnogo protestantov, ki so v tem društvu. Dva liberalna časnika iz Berlina, ki sta sedela poleg mene, sta pričela ob velikih številkah naraščajočega števila članov v protestantskih deželah, na glas mrmrati: » To ni mogoče! Poročevalci centrskega časopisja pa so se jima šegavo muzali. Ni čuda, če tako ogromno katoliško gibanje na Nemškem jako vpliva tudi na v z g o r ! Vsi navzoči smo dobili poučna društvena naznanila, razne tiskovine in poročila o delovanju. Poročilo je dr. Pieper končal z besedami: » Katoliki, skrbite zato, da povzdignete svojo sposobnost za delo, da lahko stopite na mesto padlih! Ne čakati, da se z delom prične šele tedaj, ko pride nasprotnik vmes — delati takoj in v z t r a j n o r a d i s t v a r i s a m e, d a n e b o p r e p o z n o ! »

LISTEK.

Kako so prišli Rusi do Tihega morja.

Po Kostomarovu poslovenil I. Steklasa.
(Dajce.)

Leta 1638. se je odpravil iz Jakutska vojak Postnik Ivanov s tridesetimi ljudmi in konji proti iztoku, da najde novo zemljo. Oni so prišli do reke J a u g e, kjer so našli tunguško plemo, nazvano Lamuti. Ne glede na to, da to plemo ni hotelo plačati jasaka, se je podal Postnik doli po Jaugi, nabral čez 200 sotolovih kož in jih poslal v Jakutek, a sam je ostal tam v zimovišču. Spomladi pa je prešel neustrašljivi Postnik Ivanov čez gore sredi sovražnih Lamutov, došel do Indigirke, ter se podal v zemljo J u k a g i r o v, kjer je ulovil enega prebivalca. Pustivši šestnajst ljudi v jukagirski zemlji in tri vojake za pobiranje davkov, se vrne Postnik Ivanov s petnajstimi tovariši v jakutsko trdnjavo ter javi, da je treba obrniti posebno pozornost na zemljo Jukagirov, ker je bogata na zverinah in ri-

bah. Videl je pri Jukagirih tudi srebro, ali ni mogel zvedeti, odkod ga oni dobivajo, ker ni razumel jukagirskega jezika. Iz Jakutska so kasneje zopet odpravili Postnika na Indigirko zaradi pobiranja davka, in od tega časa morajo Jukagiri Rusom davek plačevati. Iz Jakutska so se začeli od zdaj pošiljati oddelki vojakov v razne strani z naročilom, da preiščejo zemlje in reke: kje izvirajo in kam se izlivajo, kako tam ljudje živijo, s čim se hranijo, ali je v njihovi strani mnogo zverin in rib, kako se oni opravljajo, kako vojujejo? . . . Le ti ljudje so dobivali za hrano odmerjeno mero ržene moke in k temu tudi kaše. Morali so poloviti nekoliko najuglednejših prebivalcev teh krajev ter so jim zagrozili, da bo car poslal semkaj vojsko s strelnim orožjem, če se ne bodo podali, in da jim potem ne bode najbolje. Povrh tega pa jim je bilo naloženo, da jim dajejo zastoj igrače; toda strelnega orožja jim niso smeli pokazati, da bi se bali bolj napovedane grožnje. Večkrat se je dogodilo, da so se sprle med seboj v te kraje poslani čete ter se celo potokile.

Za ruskimi vojniki na Leni so se priselili tudi obrtniki in trgovci in država je zato

postavila na lenskem razvodju mitnico. Tam so se naselbine pomnožile in l. 1639. so bili določeni za Leno vojvode. L. 1640. so začeli vojvode vabiti bresdomovince na Leno, kjer so mogli zemljo obdelovati.

Ruski raziskovalci so prodrli daleč na sever ter zašli celo do Indigirke, toda na jugu, niže od uskutске trdnjave in Olekminska na Leni, jim je bila zemlja nepoznata. Oni so jo zvali sploh »brateko zemljo« ter zvedeli o njej kaj od Tunguzov, ki so jo razglašali za bogato »obljubljeno« zemljo. Oč Tunguzov so prihajali do njih vesti o mugalski (mongolski) zemlji, o Kitaju in o množini srebra v teh krajih. Te vesti o srebru so pripravile Ruse na potovanja proti jugu. Leta 1640. je poslal lenski vojvoda oddelek vojakov po reki Č a j i in ti so prinesli seboj srebrn venec, kakršne so nosili Tunguzi na glavah. Leta 1641. se je odpravil doli po Leni kazanski potdesetnik Martin Vasiljev s kazaki poiskati novih krajev in srebrne rude. Prišli so do ustja K u l e n g e, postavili tu trdnjavo deset sežnjev dolgo in deset sežnjev široko, učvrstili jo z rovom in palisadami ter od tukaj pošiljali k Tunguzom davek pobirat.

Dve leti potem, leta 1643, sta se odpravila na razgled potdesetnik Kurbat in ataman Vasilij Kolesnikov. Kurbat se je podal s 74 kazaki iz vrholenske trdnjave proti jugu ter je prvi izmed Rusov došel do B a j k a l a, ko je Kolesnikov postavil trdnjavo na ustju O s e, ki se izteka v A n g a r o. Prebivalci na begovih Angare so začeli precej plačevati davek carju. Kolesnikov je trdo ravnal z Burjati ter nagajal Kurbatu s tem, da je stiskal one Burjate, ki so se že obvezali plačati davek v vrholensko trdnjavo. Zapustivši svojo trdnjavo je prodrl Kolesnikov prvi za Bajkal do ustja S e l e n g e, toda ni utrdil tukaj ruske vlasti.

Njegova strogost je povzročila buno med Burjati; za vojaki so dohajali pa tudi ruski dobrovoljci ter se lotili obdelovanja zemlje; nekaj teh novo naseljenih je bilo zdaj pobitih. A upor je bil vendar potlačen. Kolesnikov je izginil brez sledu.

Ravno v tem času, ko so Rusi prodrli za Bajkal, sta bili izvršeni dve znameniti ekspediciji na iztok.

Leta 1643. se je podal iskat novih krajev in srebrne rude Vasilij Pojar-

Škof baron O w je pozdravil delovanje katoliškega ljudskega društva v svojem in v imenu rojstnega škofa: „Bodimo pogumni in božji blagoslov ne izostane! Pomagajmo si sami in B g bode pomagal katoliškemu ljudstvu!“

Zborovanja odsekov se vrše v veliki dvorani „Velodroma“, kjer govorniki utemeljuje resolucije. Pri poročilih Bonifacijevga društva glede „proč od Rima“ so se oglašali tudi Cehi.

Popoldne so zborovali bavarski časniki in „Zveza katoliških trgovskih zvez“, ki ima že 151 društev z več ko 60.000 člani. Društvo silno narašča, ker na socialnopolitičnem polju in proti vsem izrodrom trgovstva odločno nastopa. Z nedeljskimi poudarki je na zborovanju posebno prebivalno govoril trgovec iz Bamberga C. P. Schmitt. Na to zborovanje je prišel tudi predsednik bavarskega dež. zbora dr. pl. Orterer, ki je uspehe katoliške trgovske organizacije navdušeno pozdravil.

Ob 5. uri popoldne se je vršilo zopet slavnostno veliko zborovanje vseh udeležnikov, na katerem so se predale zahvale na brzoglavne pozdrave nemškega cesarja in bavarskega regenta. Sv. oče Pj X je poslal na shod daljše pismo in danes se posebno brzoglavko. Na tem slavnostnem zborovanju je govoril prof. dr. G. Schnürer iz Freiburga o znanstvu in katoličizmu, dr. Huppert iz Kolina o moderni beletristiki, gimnaz. prof. dr. Barth o katoliškem časnikařtvu in njega opravičenih zahtevah do katoliškega ljudstva.

Prvi je podal sijajne dokaze, kako je cerkev in kako so katoliki podpirali znanosti. Drugi govornik je ob burnem odobravanju izrekel zahvalo nemškemu knjižotřstvu, ki je sedaj že samo pričelo nastopati proti slabim, izprijenim literaturam. „Moralna moč narodova mora biti vsem sveta, tudi ne katolikom! Na tem polju se lahko vsi dobimo in se skupno borimo!“ V Kolinu se vrši mednarodni kongres proti izprijeni literaturi, in katoliki ne bodo zadnji na tem kongresu. Katoličani so pričeli boj proti tej literaturi; zasmejevali so jih, sedaj se temu gibanju pridružujejo tudi drugi in vodijo boj na najostrejši način. Tako pošteno nemško knjižotřstvo, pri nas se pa dobe ljudje, ki celo v imenu slovenstva špekulirajo na to, česar se je nemško knjižotřstvo pričelo sramovati! Dr. Barth je povdarjal, da centrum snuje sedaj katoliško časnikařsko visoko šolo.

Včeraj so bili zbrani tu tudi zastopniki nemških mladeniških društev, ki imajo za Bavarsko že svoj list »Burschenblatt«. (Izhaja mesečno enkrat, cena mu je 1 marko 20 vin.) jutri pa bodo v dominikanski cerkvi zbrane mladeniške Marijine družbe s svojimi zastavami, potem je zborovanje duhovniškega zavarovalnega društva »Pax« in katoliški misijonski kongres.

Iv. Štefe.

Rusko-japonska vojska.

Obleganje trdnjave Port Artur.

Poročila o položaju pri Port Arturju si jako nasprotujejo. Nekatera poročila so taka, da b se dalo iz njih sklepati na padec Port Arturja, a druga so zopet za Ruso ugodna, ker trdijo, da bodo Japonci prenehali z na-

silnim navalom na utrdbe in pričeli z mirnim obleganjem.

Iz Čifua poročajo, da je bil v nedeljo ves dan boj. Japonci so, kakor poročajo Kitajci, vzeli važne postojanke pri Zlati gori in so 21 t. mes. zlasti napadali rusko središče, vzeli Tajpince in baje prodrli ob železnični progi celo do Stesljevega stanovanja. A to se še celo japonskemu vojskemu veščaku pri japonskem konzulatu v Čifu ni zdelo verjetno. Ako bi bili Japonci res dosegli tak uspeh, ne bi o njem molčal brzojav v Tokiu, ki razglša urno vsak uspeh. Saj bi bilo to pomenilo že popolni padec trdnjave.

Vsa poročila se pa vjemajo v tem, da je ruska posadka še vedno hrabra in neustrašena. Tudi ženske pogumno strežejo ranjencem. V Rimu sodijo, da Port Artur ne bo še tako hitro v japonskih rokah. Glavne utrdbe so še v ruskih rokah in tudi streliva ne pomanjkuje Rusom; hrane je še za več časa.

Poveljništvo japonske armade pred Port Arturjem je prevzel načelnik japonskega generalnega štaba, Jamagata, sam. Nogi je dvakrat brezuspešno navalil japonsko armado na ruske utrdbe in zato je bil najbrže odstavljen.

V Čifu so razširjene govorice, da so Japonci zasedli utrdbo št. 5 na lanskem griču, nadalje paradični prostor Tajpince in Jesan. A potrjene niso te govorice, katere razširjajo Kitajci. Najbrže so bili na polju pred utrdbami hudi boji. Ruska posadka je najbrže poizkušala Japonce pregnati iz zavzetih postojank, na katere so Japonci nameravali razpostaviti svoje topove. Ker so bili zadnji boji na odprtem polju, sklepajo vojaški strokovnjaki, da morajo biti Japonci še daleč od pravih ruskih utrdb. Obstreljevanje povzroča v mestu in pristanišču veliko škodo, a na položaj ne vpliva, prej ko slej Rusi z vso odločnostjo branijo svoje utrdbe.

Rusko brodovje je 23. t. m. zopet prodrlo iz portarturskega pristanišča. O uspehu ni znano nič drugega, kakor da je »Sevastopol« zadel na mino in je bil tako poškodovan, da so ga druge ladje morale peljati v pristanišče nazaj. (»Sevastopol« je bil zgrajen leta 1895, ima 11.180 ton, dva stroja, hitrost 16,4 vozlov, bremena sprejme 1000 ton, 4 topove po 305 mm. in 12 po 150 mm., 20 po 75 mm., 6 torpednih cevi, oklop zastarel, pas nepopoln.)

Kakor povdarjajo »Times«, o obleganju Port Arturja v Tokiu trdovratno molče. Poročevalci »Daily Express« v Čifu je poizvedel, da so sicer Japonci vzeli nekaj malih utrdb ob Zlati gori, a nimajo še upanja, da bi osvojili Port Artur. Pogum posadke raste še osobito zato, ker so odbili tridnevni japonski napad na utrdbe.

Jako ostro prijema »Novoje Vremja« Reuterjevo dopisovalnico, češ, da iz Čifua, kjer je najhuje gnezdo časnikařskih rac, razpošilja izmišljena. Rusom sovražna poročila o Port Arturju.

Čifu, 24. avgusta. Kitajci, kateri so 21. t. m. ponoči zapustili Ljaotešan, poročajo, da so Japonci zavzeli rusko utrdbo na lanskem griču. Nadalje so zasedli tudi neko drugo rusko utrdbo, katere leži pol milje južnozhodno od lanske gore. Japonci so Ruso prepodili v ravnine in razrušili tudi dve utrdbi pri Candankavu, ki ležita med vzhodnimi ruskimi utrdbami. V Port Arturju ni hiše, ki bi ne bila poškodovana. Mestna biša je razrušena. Stiri velike ladje so za boj nesposobne in le ena ladja ima še topove. Japonske neuspehe povzroča grozno

kov; z njim je odšlo 112 vojakov, 15 dobrovoljcev, 2 mitničarja za cenitev davka, 2 tolmača in 2 kovača. Vsi so bili oboroženi. Smodnika so vzeli s bojem 8 pudov (do 40 funtov); tudi z živčjem so se preskrbeli za potrebo. Dne 15. julija so popluli doli po Leni, čez dva dni so se vrnili v reko Aldan, in brodeči po tej reki so prišli v štirih tednih do ustja Učjura; potem so po tej reki vozeči se dospeli v reko Gonom ter brodili po njej pet tednov z velikim trudom zato, ker so morali prestopati 22 slapov. Tukaj jih vjame zima: bilo je početkom septembra.

Ni še nehala zima, a Pojarkov je pustil štirideset svojih ljudi na mestu ter jim zapovedal spomladi odpraviti se na neko Zijo, o kateri je zvedel nekaj od tamošnjih prebivalcev; sam pa je z devetdesetimi možmi odšel po ledu na neki Njujenski in odtod na reko Zijo, kjer je ulovil nekega kneza, ki mu je pripovedal vse o krajih, v katere se je napotil. Posebno je slovel amurski kraj radi svojega bogastva. Postavil je trdnjavo na Ziji ter poslal štirideset vojakov, da osvoje dve tamošnji trdnjavi; toda podjetje se jim ni posrečilo. Prebivalci so početka Ruse lepo sprejeli

kakor goste, ko je pa voditelj oddelka Jurij Petrov od njih zahteval pokornost ter hotel s silo v trdnjavo, so pali prebivalci nanje ter ranili deset vojakov. Nato so se povrnili; izgubivši večji del svoje hrane, so začeli gladovati; hranili so se s storži, cele s človeškim mesom vjetih prebivalcev; štirideset jih je umrlo od lakote. Vsled tega so dolžili Pojarkova, da jih ni pustil v svojo trdnjavo, ko so se vrnili; ker se je razsrdil nanje zato, ker niso ničesar dosegli, nego se vrnili s praznimi rokami; da jim zatorej ni dal kruha, nego sam rekel, da morajo jesti mrtva trupla tamošnjih prebivalcev. On je rad govoril: »Niso dragi vajaki; vsa cena desetniku je deset deneg (krajcarjev), prestaku pa dva groša...« Ko so pa slednjič k njemu prišli oni, katere je bil pustil na Gonomi, se je odpravil Pojarkov po Ziji, zaplul v Šilko, kjer je zadel na narod Djučerov; on je plul po Amuru (imenovanem v njegovem poročilu Šilka) tri tedne do okraja, kjer se izteka vanj reka Šungala, a potem šest dni do reke Ušura. Potem so še štiri dni pluli po Amuru skozi zemlje Djučerov, na to stopili na zemljo Natkov, čez dva tedna pa na zemljo Giljakov. Dva tedna

streljanje iz ruskih topov in pa veliko številno podkopov, raztresenih pred utrdbami.

London, 24. avgusta. Kakor poročajo iz Čifua, ruska oklopna križarica »Retvizan« ni mogla po zadnjem ruskem izpadu zopet pripluti v portartursko pristanišče. Se da j je nasidrana ob zunanjem obrežju in se ne more kretati.

Judje in Steselj.

Judovska glasila pišejo, da je Steselj doma na Moravskem pri Brnu ter je baje judovskega rodu. Na Ruskem se je popravoslavil. Sorodniki generala Steslja žive baje še v Brnu. Tako hraber jud bi bil res čudna izjema. Če bi bil Steselj res jud, pač ne bi avstrijski judje tako silno želeli, da ga Japonci premagajo.

Položaj v Mandžuriji.

O položaju pri Ljaojanu ni posebnih poročil. Kuropatkin je baje zahteval splošno umikanje proti Mukdenu, a ta vest še ni potrjena. Mogoče je Kuropatkin s temi čestmi hotel zavarovati svoj hrbet.

London, 24. avgusta. Pri Ljaojanu so Japonci poizvedovali na vseh višinah vzhodno in južno ob reki Tajsho. Ruske postojanke so neizpremenjene. Po drugem poročilu se Rusi umikajo proti Mukdenu. Tretje poročilo pa slove: Vsak dan pripelje železnica iz Harbina močne pomožne čete. Zdnje poročilo je rusko, prvi dve sta pa poročili nevtralnih poročevalcev.

London, 24. avgusta. Iz Ljaojana poročajo: Armada generala Okua, ki je razpostavljena nasproti Anšančanu, ima 17 obležnih topov. Japonci so torej prvotno nameravali napasti s te strani Ljaojan. A vsled ne pričakovanega ruskega odpora pri Port Arturju in vsled izpremembe pri ruski mandžurski armadi niso izvršili svojega prvotnega načrta. Oveziti je, da bodo odlej pričeli nastopati Rusi. (O. uredn.: Po tem poročilu bi torej Rusi še bili pri Anšančanu in je bilo torej svojačeno poročilo, da so zapustili Anšančan, neresnično. Iz obeh brzojav sledi, da bode odločilni boj torej le pri Ljaojanu.)

Peterburg, 24. avgusta. Povodom rojstva carjeviča prestolonaslednika je Kuropatkin poslal carju čestitko, v kateri pravi: »Pričakujemo v kratkem odločilne bitve z japonsko armado, katere prodira proti naši armadi. Z veseljem bomo postavili svoja prsa proti sovražniku in bomo izkušili z dejanjem pokazati svojo udanost carju in domovini.«

London, 24. avgusta. »Daily Mail« poroča iz japonskega glavnega pristanišča: Po zasebnih poročilih dobi Kuropatkin vsak dan veliko število vojakov iz Harbina. Ruske straže ob železnici so jako pomnožili.

Rim, 24. avgusta. Po tukajšnjih poročilih je Kuropatkin sklenil opustiti postojanko ob Ljaojanu in zapovedal splošno umikanje. Kakih 20.000 mož je že šlo nazaj.

Vojni zrakoplovi.

Petrograd, 25. avgusta. Ustanovljen je nov vzhodnosibirski zrakoplovni oddelak, kateremu načeljuje Kovanko. Odpotoval bo v Vzhodno Azijo, da se združi z zrakoplovnim oddelkom mandžurskim.

Kuropatkin o vojski.

Pri pregledovanju dagestanskega polka je govoril Kuropatkin: »Japonci so močen, vztrajen in hraber sovražnik in treba nam bo napeti vse sile, da jih potaremo. Dobro so oboroženi in preskrbljeni, vajeni gor in imajo posebno taktiko, kakršne Evropanci niso navajeni. Zato pričakujem od Dagestancev, da se izkažejo v boju proti takemu nasprot-

kasneje so prišli do Iztočnega (Tihiega) morja. Na ustju Amurja je ujel Pojarkov tri Giljake in oni so pripovedali o raznih šatorih kočevniških in narodih primorskega kraja. Ti narodi so bili maloštevilni; nahajali so se pod vladjo knezov, ki so imeli le po tristo ljudi, po dvesto, sto, a mnogi še manje; ni torej čuda, da so Rusi s pomočjo strelnega orožja, ki je zadavalo grozen strah tem prebivalcem, mogli pluti po rekah, loviti ljudi ter pobirati davek v nepoznatih krajih. Preznil je na ustju Amura ter poplul Pojarkov v početku leta po morju in čez dvanajst nedelj prispel do ustja reke Ulji. Tukaj se je ustavil, utemeljil trdnjavo, prejel od prebivalcev nekoliko porokov, pobral davek ter ostal v zimovišču. Pustil je dvanajst vojakov v novo postavljeno trdnjavo, ter šel za dva tedna čez razvodje do reke Maje; tukaj je stesal s svojimi ljudmi ladje ter poplul na njej po Maji do Aldana in po njem v Seno ter dospel tako v Jakutsk 18. junija 1646. z malim ostankom vojakov, ali zato z večjim številom ujetih prebivalcev iz daljnih krajev, katere je odkril za Rusijo. (Sledi prih.)

niku. Niti jaz, niti vi, niti nobeden drug iz celene naše armade se ne vrne domov, dokler ne bodo Japonci popolnoma poraženi.«

Kuroki ni Poljak.

»Haličanin« piše, da je naravnost izmišljeno, da je Kuroki poljskega rodu. To neresnico je spravilo v svet »Slowo Polskie«.

Poguba »Novika«.

Tokio, 24. avgusta. Med »Novikom« in japonsko ladjo »Cušimo« je prišlo do enurnega boja. »Novik« se je umaknil proti Kazakovsku, a tudi »Cušima« je bila tako poškodovana, da se je morala umakniti. Strel iz »Novika« je namreč zadel ladjo tako, da je bila potrebna poprave. Drugo jutro je »Citoze« zapazil »Novika«, ko se je utapiljal. »Citoze« je še eno uro obstreljeval utapljajočega se »Novika«.

Rusko prostovoljno brodovje.

London, 24. avgusta. »Standard« poroča iz Durbana, da je »Commodiana« najbrže ustavila ruska prostovoljna križarica »Smolenski«. Angleška vlada je vložila pri ruski ugovor.

London, 24. avgusta. Med lastniki ladij je velika razburjenost proti vladi, ker ne ščiti ladij proti Rusom tako, kakor Francoska in Nemčija. Zavarovalne družbe računajo za blago, katero vozijo angleške ladje na Japonsko, štirikrat višjo zavarovalnino, kakor v rednih razmerah. Lastniki ladij se boje, da ne bodo mogli več prevažati blaga na Japonsko.

Položaj na Koreji.

Kolin, 24. avgusta. Iz Ščala poroča »Köln. Ztg.«, da so Korejci vedno bolj nezadovoljni z Japonci, kateri se obnašajo bolj kot sovražni zmagovalci, kakor kot prijatelji. Marki Ito ima nalog, da spravi zopet v dobro voljo korejskega cesarja.

Vojaška organizacija Kitajske.

London, 24. avg. Oboroženje Kitajske znatno napreduje. Kitajci uvažajo, osobito iz Nemčije, velike množice orožja, topov in drugih vojnih priprav. Kitajski moraki roparji, osobito pri Njučvanu, jako rogovilijo in so napadli celo neko japonsko topničarko, katere jih je s sveda odbila.

Ruske ladje v nevtralnih pristaniščih.

London, 24. avgusta. Kitajski vnanji urad poskuša pregovoriti Japonsko, da dovoli »Askoldu« ostati v šangajskem pristanišču do nedelje. Ruski poslanik pa trdi, da ladja pred 1. septembrom ni zmožna zapustiti pristanišča. Angleška ladjedelnica, ki popravlja ruski ladji, je pripravljena prenehati s popravami takoj, ko bo to zahteval angleški generalni konzul.

Sangaj, 24. avgusta. Ruski ladji nista niti razoroženi in tudi nista zapustili šangajskega pristanišča, kakor je zahteval Taotaj. Kitajski podkralj noče poslati kitajskega vojnega brodovja v Sangaj. Konzuli so imeli zopet včeraj brezuspešno posvetovanje, pri katerem ruski konzul ni bil navzoč. Ameriški konzul je izjavil, da se bodo Zedinjene države le tedaj vmešavale, ako bo to zahtevalo varstvo ameriškega premoženja. Angleški konzul ni ugodil zahtevi Taotaja, da se prepove poprava ruskim ladjam.

Kolin, 24. avgusta. »Köln. Ztg.« poroča iz Sangaja: Posvetovanja konzulov so dosegla, da ne namerava nobena velevalst posredovati v zadevi ruskih ladij, ki so v šangajskem pristanišču, ne za rusko in ne za japonsko naziranje. Ruski ladji bosta brez dvojbe razoroženi.

Pariz, 24. avgusta. Ruska admiraliteta je zaokazala razoroženje »Dianek« v Sajganu.

London, 24. avgusta. V Sangaju pričakujejo angleškega brodovja. Japonska torpedovka, katere je v nedeljo došla v Sangaj, je zapustila pristanišče.

Shod nemažarske mladine na Ogrskem.

V začetku prihodnjega šolskega leta priredi srbska, slovaška, romunska in nemška mladina na Ogrskem shod, da protestujejo proti novemu šolskemu zakonu, s katerim skuša vlada pomašariti nemažarske narode.

Italija se pripravlja.

Vojaški in mornariški minister sta sklenila, da se v Ankoni zopet napravi vojno pristanišče. Okoli mesta senidsko najmodernejše utrdbe. Tudi bo v Ankoni glavna zaloga premoga ob Adriji. V Rimu govore, da se sestanejo ministri Tittoni, pl. Bülow in grf Goluchowski in pogovore o morebitnem posredovanju med Rusijo in Japonsko in o tem, kaj naj stori v slučaju evropskega kongresa. V uradnih italijanskih krogih ne dvomijo, da Japonci zavzamejo Port Artur, Ljaojan in Mukden. V kratkem mobilizirajo deloma prviš trgovsko mornarico v Neapolu. Vojni minister je že pozval parobrodno družbo, naj mu da na razpolago osem ladij svojega brodovja, na katere bodo

vrkrali štiri pešpolke, polk konjenice, več baterij, vojne potrebščine, streliva in živil. Ti parniki bodo prepeljali čete na neki kraj med Neapolom in Geto, katerega bo branil vojni kor. Teh vojaških vaj se udeleži vse sredozemsko brodogradje. Vajam bo prisostvoval tudi kralj in oba vojna ministra.

Rusinski strankarski shod

bo 31. t. m. v Lvo-vu. Vrtil se bo, ko bo de Kober v Galiciji. Odlis naglašja, da hočejo Rusini javno povedati svoje pritožbe, da jih bo pl. Kober lahko prav razočeno slišal.

Z Balkana.

Bolgari so zelo nevoljni, ko vidijo, da hočejo Grki v Makedoniji zatreti ves bolgarski vpliv. Grški diplomatični agent v Carigradu je sporočil velikemu vezirju, da so na Grškem nabrali 120.000 frankov, da se zopet sezida porušene grške cerkve in hiše. Tudi je Grška pripravljena preprečiti, da bi grške čete prestopile grško mejo, toda zahteva zato uslugo, da Turčija ne podpira Bolgarov v škodo Grkom. — Pred malo dnevi so praznovali v Sofiji obletnico nastopa vlade kneza Ferdinanda. Inozemski vojni atašeji so zelo hvalili vzorno vedenje čet pri tej slavnosti. V kratkem se vrše vojaške vaje. Teh se udeleži 4. in 5. divizija, dva topničarska polka in dva gorska topničarska oddelka, 4 konjeniški polki, dve konjeniški diviziji in dva pionijska bataljona. Rezervnike vpokličejo 24. septembra. Vaje bodo trajale 6 dni. — V Bolgariji je bila velika vročina, ki pa ni veliko škodovala poljskim pridelkom. Tudi vinogradi kažejo dobro. Grozdje je že dozorelo ter ima mnogo sladkorja. To bo zelo vplivalo na državno blagostanje. — Arnavti vedno bolj dvijajo po gostivarskem okrožju, kar zelo vznemirja prebivalstvo. Arnavtski vodja Demir je pred kratkim napadel vas Lešnico, jo zažgal ter odvedel prebivalcem živino. Nato je šel Demir s svojo četo v vas Turčanje, kateri je naložil davek. Ko prebivalci niso plačali ob določenem roku, napadel je hišo učitelja Rista Petroviča ter jo oblegal do polnoči. Učitelj je s puško streljal na napadalec ter jim mnogo ranil. Ko se je pritožil pri oblasteh, dobil je sledeči odgovor: „Pregnali ste Arnavte ter jih več ranili. Kaj pa še hočete? Še celo padišah vam ne more dati boljšega zadoščenja.“ Tudi v vasi Mitroj-Kosti so udri Arnavti ter odgnali prebivalcem mnogo živine. Oblasti še niso nič ukrenile, da napravijo tem nasilstvom konec. Kristjani so zelo razburjeni, ker vidijo, da tuje orožništvo radi premajhnega števila nima nobene moči.

Carjev manifest.

Povodom rojstva prestolonaslednika Aleksandra je car Nikolaj izdal manifest, ki utegne vsaj deloma pomiriti tudi tajne zirotnike. V prvi vrsti je o d r a v l j e n a t e l e s n a k a z e n z a k m e t e i n v o j a k e. Dalje je car odpustil kmetom vse zastanke davkov, zemljiške odveze in druge davščine, kakor tudi posilo vsled umr. Odpuščene so tudi razne denarne kazni ter prestopki, ako do rojstnega dne 12. t. m. ni še bila izdana razsodba. Politični zločinci dokle po prestani kazni vse dr žavljanke pravice na priporočilo pravosodnega ministra. Politični zločinci, ki zadnjih 15 let niso prišli sodišču v roke, so prosti. Politični zločinci v inozemstvu morejo pri ministru za notranje posle dobiti dovoljenje, da se vrnejo v domovino. Na F i n s k e m so odpuščeni vsi do prestolonaslednikovega rojstva zaostali zamljski davki, dalje četrti del vseh državnih posojil v gotovini in žitu. Iz deželnih sredstev se dovoli tri milijone mark za one, ki na Finskem nimajo zemljišč. Vsi Finci, ki so brez dovoljenja zapustili de želo, se smejo v enem letu vrniti. Vojaški begunci pa se morajo sglasiti vsaj v treh mesecih. Odpuščene so na Finskem vse kazni, izvenzem. tatvino, rop in poneverjenje. Guverner na Finskem je dobil povelje, da olajša usodo onih oseb, ki so pregnani iz dežele. Z i d o v s k i m d r u ž i n a m s o o d p u š č e n e d e n a r n e k a z n i z a č l a n e, k i s o s e o d t e g n i l i v o i s k i s l u ž b i. Končno car obljubi, da bo država skrbela za otroke onih častnikov in podčastnikov, ki padejo v boju s Japonci. — Car s tem manifestom sicer ni izpolnil vseh nad, vendar pa bo prebivalstvo tudi to sprejelo z veseljem.

Ameriški judje v Rusiji.

Ameriški poslanik v Peterburgu zahteva od ruske vlade, da naj postopa Rusija z ameriški judi drugače, kakor do alej. Nič čudnega, da se zavzemajo Zed njene države za judje, saj je predsednik Roosevelt (Rosenfeld) sam pristno judovskega pokolenja.

Plevejev morilec.

Vest, da je Plevejev morilec umrl, ni bila istinita. Ravno nasprotno, zdravje se mu izboljšuje. Vzeli so mu vse obveze in mu med boleznijo jako stregli. Ime mu je S a s o n o v; obiskaval je semenišče, 30 let star in je pravoslaven Rus in ne Finec, kakor so prvotno poročali o njem. Med bole-

nijo ni Sasonov izpovedal ničesar. Večkrat se je bal, da bi bile njegove rane smrtno nevarne. Morilca so že večkrat zasilili in mu tudi povedali, da je zaort njegov sokrvec, 22letni jud Iakovsky. To je oni d i - vek, katerega so prijeli ko je vrgel bombo v Nevo. Nalego je imel razrušiti z bombo neko rusko križarico. Ko je preiskovalni sodnik Sasonovu rekel, da leži Iakovsky težko ranjen v bolnici, je Sasonov hladnokrvno rekel: »Moje mnenje je bilo, da se tako mlademu človeku ne poveri ta pesel«.

Ruski policijski minister.

»Matin« poroča iz Peterburga, da bo Durnov imenovan za policijskega ministra. Notranji minister bo imenovan po krstu carjevega prestolonaslednika.

Tatvina patron v Aleksandropolu.

Kavkaško vojno sodišče je armenska podčastnika Simahijana in Birašinana ter še enega prostaka obsodilo na šestletno prisilno delo. Obsodeni so bili zaradi skritve pri tatvini 575.504 patron za puške in 66.240 patron za revolverje. Dne 21. janu ara so opazili vojski, da je več Armencev pri vojaškem skladišču, a navedena podčastnika nista nato polagala niske važnosti, valed česar sta bila zločena sokrivi. Nikake dvombe ni, da so tatvino povzročili armenski prekučubi.

Combes in shod prostomislecev.

»Figaro« poroča iz Rima: Francoska vlada je sklenila, da načelni minister ne bo pozdravil shoda svobodomislecev, zato da ne bo užaljen Vatikan.

Nemiri v Maroku.

Oramski list »Echo« poroča: Čete, kate re je poslal maroški pretendent Buhamara proti Kajd Amadu, da bi maščevale umor njegovih pristašev, so porazili maroškemu sultanu zvesti podaniki. Pretendentu, ki je pobegnil, so uplenili konje in orožje.

Štajerske novice.

Š i z C e l j a je premeščen v Maribor misijonar g. A. Pogorelec, iz Maribora v Celje g. V. Krivec.

Š Veselica v Jarenini se je v nedeljo dokaj dobro obnesla. Poučni govor je imel cand. phil. g. Ivan Braško. Čudno je, da nič kaj radi naši ljudje ne hodijo gledat predstav. Lpše igre pa vendar nimamo, ko je igra »Dve materi«. Kaj je temu krivo?

Š Primicija je bila 7. avgusta v Jarenini. Ni je že bilo v naši fari 32 let.

Š Jareninska mladeniška zveza bo napravila dne 4. septembra izlet v St. Peter pri Mariboru. Pripravlja se cerkven pa tudi izvenccrkven shod na Gori. Natančneje še poročamo.

Š Morilca Antonije Pozeb, ki je bila pri nekem minui blizu Maribora umorjena, že imajo. Doma je iz ptujkega okraja. Datal je kot zidar pri Franzu v Mariboru.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 25. avgusta.

Gromade in bodala so videli liberalci včeraj ob evharističnem shodu. Kakor pijanca v deliriju preganjajo vedno strašila, da vidi smrtno sence in strahove ob belem dnevu, tako je tudi generalni štab liberalne stranke obšla smrtna zona. »Slov. Narod« je ob tej priložnosti dal duška svojim smrtnim bolečinam:

»Evharistični shod in Jernejska noč. Včeraj, danes in menda še jutri se vrši v Ljubljani evharistični shod. Nehote se vsiljuje človeku misel, da je škof ta shod nalašč ravno te dni sklical z namenom, da bi bil ta shod obenem tudi nekaka proslava Jernejske noči. — Skoro da smo zadeli! Gotovo je tudi, da bi storil največjo uslugo škofu in cerkvi — najbolj bogudopadne zveličalno delo, kdor bi voditelj narodno-napredne stranke s sveta spravil. To bi bil morda eden najjasnejših dni v mukepolnem pastirovanju našega dr. Antona.«

Ia na to sledi popis šentjernejske noči, v kateri so baje »hiperfantični farji« povzročili umor 32.000 ljudi. Ta popis je seveda povzet po protestantovskih agitatoričnih brošurah. Zidostuj, da pribijemo glede tega le sledeča dejstva: V hugenotskih vojskah je bil boj političen, povzročen najbolj zaradi protimonarhične tendence kalvincev; hugenoti so bili zarotniki proti vladarski hiši; Katarina Medicejska, ki je povzročila moritev, je hotela sama svojo hčer omočiti s protestantom Henrikom Navarskim. Hugenoti so bili sklenili, da se polaste kraljeve palače in pomore kraljevo rodbino. Zato je Katarina Medicejska sklenila, da prebiti revolucionarje, in je povzročila moritev, katero tudi mi obsojamo. Kako so mogli ljubljanski liberalci to spraviti v svezo z evharističnim

shodom v Ljubljani? To zamorejo le preveč razgrete glave. Naj le mirno spavajo ljubljanski liberalci! Naj se jim sanjajo znanprej bolj prijetne stvari!

Evharistični sestanek se je končal včeraj kar največjastneje. Ob 1/3. uri so bile v stolnici večernice. Nato pa se je pričel pomikati sprevod iz stolnice proti uršulinski cerkvi. Za banderom stolne cerkve korakali so gojenci Zavoda »Marijanišča« s š. sestrami, za njimi Lichtenhurnov zavod in lepo število usmiljenih sester, za njimi so se uvrstili možje v dolgi vrsti. Nato so sledili oc. frančiškani ter duhovščina v roketih, dalmatikah, kazulah in pluvijalih, za njimi kanoniki raznih škofij, ljubljanski knezoškof in goriški metropolit z Najsvetejšim. Duhovnikov z redovniki je bilo 292 v procesiji; samo iz zagrebške škofije je bilo 35 udeležencev, vseh hrvaških duhovnikov je bilo okoli 70, med njimi tudi dva unijatska duhovnika, ki sta maščevala po svojem obredu v stolnici. Za duhovščino je šla dolga vrsta ženskega spola. Med procesijo se je molilo in prepevalo evharistične pesmi. V uršulinski cerkvi je imel najprvo navdušen govor gospod prelat Elis o zgodovini češčenja sv. Rešnjega Telesa. Po govoru so bile litanije presvetega Sca Jezusovega. Vistem sporedu se je vršila procesija v stolnico, kjer je presvetli gospod metropolit zapel »Te Deum« in pedelil blagoslov. Oba dneva je orgljanje v stolnici prevzel dobro znani naš skladatelj p. Angelik Hribar. — Vsem udeležencem bo ostal ta sestanek v trajnem in prijetnem spominu. — Skoro vsa okna, kjer se je ponikala procesija, so bila razsvetljena. Cast vrlim tem Ljubljancanom!

Nekaj za kapitaliste. Kakor žu jemo prodaja g. Muhr svojo graščino na Bledu za 240.000 K. Ker je poleg gradu, dveh vil in kopališča lastnina blejske graščine tudi Blejsko jezero, več gozdnih parcel, kakor tudi ribji lov v Savi do Bohinjskega jezera, obrestuje se omenjeni kapital brez dvoma po 3 1/2—4%. Namen teh vrtic je samo opozoriti deželni odbor, odnosno domače kapitaliste na omenjeno prodajo, da ne bo pozneje zopet krika, če se bo tujec ugnezdil na Bled. Kajti na Bledu se močno govori, da se snuje angleška družba, ki bi kupila blejsko graščino, potem hōtel Mallner, hōtel Toplice in hōtel Petran in bi na ta način napravila nekak monopol. Ne vemo, koliko so te govorice osnovane, koliko pa so brez podlage, želimo pa, da ne bi zopet naša narodna organizacija in naša narodnost sploh trpela škode. — Ravnotako se baje prodaja kopališče v Kamniku, za katero daje neki podjetniški konzorcij iz Reke, kakor elišimo, 120.000 kron. Torej pozor, domači kapitalisti!

Imenovanja. G. dr. Karol Glasar, znani slovenski slovstveni zgodovinar, je imenovan za ravnatelja na zasebnem gimnaziju v Ogrskem Brodu na Moravskem. — Ravnateljem gimnazija v Kopru je imenovan tamošnji profesor gosp. Ivan Bizjak. — Davčni pristav R. Strnad v Kranju je imenovan kontrolorjem v Ilir. Bistrici.

Šolske vesti. Zidastni učitelj na Colu Fr. Silvester je premeščen v Črni vrh, V. Engelmann iz Vel. Lašče v Trnje; učit. pripravnik I. Mercina je nameščen na Slapu, B. Felgič na Colu; učiteljski kandidatnji gđ. M. Pezdiz iz Ljubljane in gđ. A. Ferlič iz Vranje gore sta nameščen v Loškem potoku.

Odlikovanje. G. Fr. Ungar, c. kr. pristav pri državni železnici v Sisk, je v Meiningenu in Dornbirnu razstavil več p a n j e v k r a n j s k e č e b e l e, v o s e k i n m e d. Odlikovan je bil v Meiningenu s častno diplomom, v Dornbirnu s veliko srebrno, veliko in manjšo bronasto svetinjo.

Duhovnih vaj v Alojzijevisču se udeležuje 106 gospodov duhovnikov iz ljubljanske škofije. Vodi jih p. Schrol iz družbe Jezusove. Jutri s jutraj se končajo.

— Družbi sv. Cirila in Metoda po tretjinskem dobičku v prid se vrši 28. avgusta velika ljudska veselica v Sisk. Ob tej priliki se bo družbi v korist prodajal tudi »narodni kolek«.

— Ribe in rake sta kralja. Brata Josip in Nikolaj Čudrzo sta bila v službi kot kamnoseka pri predoru v Bohinju. Doma sta iz Cividala okraj Torreano v Italiji. V vročini sta se hodila kopat v Bistrico. Vi-

dela sta endi mnogo rib in rakov, katere sta počela loviti. Ker so pa ribe in raki tuja last, zasačili so ju neki dan orožniki. Nista se mogla izkazati s pravico, da smeta loviti na omenjenem kraju. Po lastni navedbi sta polovila čez 50 rakov in čez 80 rib. Orožniki so ju radi hudodelstva tatvine aretirali in izročili c. kr. okraj. sodniji v Radoljici, kjer ne bosta jedla rib in rakov, ampak ričet.

— Strela je udarila 23. t. m. ponoči v poslopje Karoline Cvelbar na Vrhu pri St. Jerneju. Poslopje je zgorelo, škode je 2000 kron. — Dne 21. t. m. je strela ubila posestniku Majenu v Sušju pri Polniku vola, vrednega 250 kron.

— V vodnjaku sta se v ponedeljek zjutraj v Kapeli pri Brežicah zadušila delavca A. Stingel in I. Fresl.

— Zadušeno so našli v sredo zjutraj v protji na Črnučah okoli 55 let staro kajžarico. Nabirala je protje. Pogrešili so jo v ponedeljek. Kdo je izvršil zločin, se še ne vé.

— Napad in uboj. Sinodi sta pričala posestnik Janez Schillinger in mlajši sin Ernst starejšega sina Augusta, ko se je vračal iz Kamnika domov na Perovo. Zadržala sta mu 12 nevarnih ran. Nečloveškega očeta in brata je orožništvo izročilo danes sodišču. Vrnila sta se ša le pred kratkim iz zapora.

— Poškodovana ladja. Včeraj popoldne je bil na Jadranskem morju tako močan jug, da je laško ladjo »Giuseppe« (498 ton) nagnil na stran in ji zlomil krmilo, vsled česar so morali veliki jambor odsekati. Parobrod »Uran«, ki je plul iz Aleksandrije v Trst, je privlekel ladjo v Trst.

— Dogodki v Trstu. Vodstvo razpuščenega društva »Societa ginnastica« je sklenilo pritožiti se, ker je deželna vlada razpustila društvo, na ministrstvo za notranje zadeve. S kazensko preiskavo radi pobarvanja tlaka na glavnem trgu in fasade cerkve sv. Antona z italijanskimi barvami so sedaj zopet pričeli. Bivšega občinskega uradnika so zopet zaprli.

— K »Zvezi slovenskih pevskih društev« je pristopilo pevsko društvo »Gorotan« v Šmihelu pri Pliberku na Koroškem, kateremu je pevovodja g. Val. Stangelj. To je d v a j s e t o p e v s k o d r u š t v o, k i j e d o s e d a j p r i s t o p i l o k »Zvezi«. Letošnja redna skupščina in odposlancev pevskih društev bo dne 18. septembra v Ljubljani. Naj bi torej ona pevstva, ki še niso pristopila k »Zvezi«, to čim prej storila.

— V odbor bolniške blagajne c. kr. neerar. poletnega obojja na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji so bili 14. t. m. v Crknicu za dobo treh let izvoljeni gg.: Fr. Fajdiga v Sodražici načelnikom, Ivan Stari iz Dalmacije namestnikom, V. Ravnihar v Ljubljani tajnikom, Martin Novak v Kamniku za knjigovodjo in I. Mianani v Ozleju blagajnikom.

— Pomorske vaje okoli Pulja. V zadnjih nočeh so se vršile okoli puljske vojne luke pomorske vaje oklopnice, križaric in torpedovk. V kratkem ponove te vaje s sodelovanjem čet na suhem.

— Dvakratni morilec. Na Brdu so orožniki aretirali in izročili v zapore c. kr. okrajne sodnije istotam posestnika Valentina Lunarja, doma iz Ihana. Pred porotnim sodiščem v Ljubljani, katerega zasedanje bo prihodnji mesec, se bo moral Lunar zagovarjati zaradi dvakratnega umora, katerega je izvršil nečloveški oče na svojih nedolžnih dveh otrocih. Svojega tretjega otroka sina je hotel sedaj pred kratkim zavratno umoriti. Svojo ženo je mučil in pretepaval den na dan. Sedaj se le so prišli temu grozovitežu na sled, roka pravice ga je zalotila pri zadnjem poizkušanem zavratnem umoru, ki mu je izpodletel. Lunar je znan tudi kot divji levec in silovit človek. Pri aretaciji se je vedel skrajno surovo ter se zoperstavil orožnikom. Ko je prišla pomoč, so ga morali vreči na tla in zvezati.

Ljubljanske novice.

Ljubljanska društvena godba priredi dne 3. septembra t. l. na vrtu hotela »Ilirija« vrtno veselico s petjem t d. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 50 vin. za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen v pokrije stroškov za muzikalije i. dr., se preplašila hvaležno sprejemajo. V slučaju neugodnega vremena vrši se veselica dne 7. septembra.

Prijeli so v terek na južnem kolodvoru 54letnega Janeza Petelina iz Not. Gorici, ki je bival štiri leta v Ameriki, ter ga radi tatvine izročili dež. sodišču.

Najdeno. V Prešernovih ulicah sta bili najdeni dve pripravi sa kolesi. Kdor ju je izgubil, naj popraša na mitnici, Dunajske ceste.

V deželno bolnico so včeraj pripeljali Petra Facintija, ki se je ponesrečil pri bohinjski železnici; Janeza Aljančiča iz Kovorja, ki se je po nesreči z nožem nevarno ranil; Janeza Kadveca iz Domžal, ki je padel s strehe in se močno poškodoval.

Vode so narasle. V sled zadnjega deževja so narasle malodane vse reke in potoki. — Ljubljana je narasla za 0,35 cm. nad normalom. Sava pri Zalogu 0,25 cm. Vodovodi, ki so valed zadaje suše že močno pojemali, so zopet napolnjeni z vodo.

Snega je padlo v pondeljek ponoči po kamniskih planinah več centimetrov visoko. Popravljati so začeli J. Pavlinovo hišo na Mariborskem trgu.

Vipavsko grozdje. Cena temu grozdju je na trgu 32 in 28 kr. za kg.

Pršnih in brzojavnih uslužbencev krajov skupina v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 4. septembra t. l. vrtno veselico pri Koslerju v Spodnji Sški.

Umrli so: Henrik Kagnus, agent, 69 let, Japljeve ulice šte. 2. — Marija de Redange, zasebnica, 86 let, Florjanske ulice št. 11. — Pavel Oblak, gostilničarjev sin, 5 dni, Tržaška cesta šte. 22. — Uršula Szillich, železniskega uradnika žena, 53 let, Unjarske ulice št. 1. — Marija Pers, gostja, 74 let, Radeckega cesta št. 11. — Franc Pogibov, sin preiskovalca vozov, Kolo-dvorske ulice št. 18. — V bolnišnici: Josip Lavrenčič, 52 let. — Josip Mužič, 41 let.

Novomeške novice.

Nemška kazina v Novem mestu „zur Sonne“ je prišla v druge, in sicer slovenske roke. Gospod Ivan Koklič je namreč kupil od viteza Langerja hotel, kjer so tukajšnji po sili Nemci imeli svoje zbirališče in zimske zabave. Kakor pa čujemo, se mora sedaj kazina preseliti, in ker nikjer ne dobi prostorov, ponudil jim je lekarnar gospod Bergman dve sobi, kjer bodo lahko za vedno na varnem.

Sv. Rok pri Novem mestu. V nedeljo, dne 21. t. m., je bilo tukaj prčščenje; zbralo se je mnogo vernega ljudstva. Moščanov je bilo le malo videti, dočim so prejšnja leta prav pridno hodili na to za naš okraj znamenito božjo pot.

Pretep na Hrību. V nedeljo popoldne so pri Mrvarju stepli kmečki fantje Franceta Sušteršiča iz Bircnevasi, ki je znan kot pretepec; razžalil je baje neko žensko.

Prememba posesti. Gospod J. Krajec, ravnatelj mestne hranilnice, je kupil pri Božjem grobu od grajščaka Rudolfa Smola ob cesti stoječi zidan skedenj, katerega ravnokar predeluje v dvonadstropno hišo.

Izredna teža. Neki gospod v Kandiji tehtal 151 kg. Pa sta še dva, ki ga utegneta dohiteti.

Žrtve nemčurskega hujskanja. Nemski sistem na Kranjskem ima se krepke korenine; zlasti se je to pokazalo v Novem mestu, kjer so valed hujskanja radi brezpomembnih izvenuradnih malenkosti kazenskim potom premeščeni trije davčni uradniki. Preiskava je trajala cele štirinajst dni, pri kateri pa se ni moglo drugega konstatirati, kakor nemškotarsko natolcevanje.

Sprehodi po glavnem trgu so jako nevarni, kajti če se ne pazi dovolj, te vsak trenutek lahko poderejo konji, ki dirjajo po trgu kakor na kakem dirkališču, kljub svariinim odredbam. Naša policija bi morala nekoliko bolj energično takim dirkačem na prate stopiti.

Kasacijsko sodišče ni ugodilo pri-zivu v Kopac Pavčičevi aferi, da bi se delegiralo drugo sodišče. Obravnavava se vrši tedaj pred tukajšnjim okrožnim sodiščem dne 15. septembra. Izid priobčimo svoje časno.

Pomanjkanje vode so občutili prav močno v Podgradu pri Mehovem. Da se ni ustavilo zidanje šole, je moral stavbeni podjetnik iz poldrugo uro oddaljenih Crmošnjic dovažati vodo, kar ga je stalo ogromno svoto.

Razne stvari.

Nesreče na ameriških železnicah. V letu 1903. se je na ameriških železnicah ponesrečilo 86.393 oseb. Od teh je bilo 9.840 oseb mrtvih 76.553 oseb pa ranjenih. Seveda se to število zdi vsakemu velikansko, ako ne pomisli, da se je vozilo na tih železnicah vlni 697.801.535 oseb.

Potres na otoku Samu. Na otoku Samu so čutili močan potres. Najbolj je trpel okraj Kova. V tem okraju je cd 500 hiš le 80 še spsobnih za stanovanje. Vse druge pa so porušene ali pa tako poškodovane, da je nemogoče v njih stanovati. Iz-pod razvalin so izkopali 4 mrtve in 25 poškodovanih oseb.

Zaradi ogleduštva je bil na dveletno ječo obsojen v Pšemslu v Galiciji neki Mar-kiewicz.

Nesreča v rudniku. V rudniku kalija „Erna“ so se 23. t. m. vneli ploi. V rovu je bilo 21 rudarjev, izmed katerih so ostali štirje na mestu mrtvi, dvanajst jih je bilo težko in trije lahko ranjeni.

Starokatoličani v Avstriji so imeli od 13. do 15. avgusta svoj shod. Starokatoličanov je bilo v Avstriji koncem leta 1903. 21.600.

Evharistični shod.

Došle so še sledeče brzojavke: Spljet, 24. avgusta. Pozdravljajoči brčja sakupljeno presi na njihov rad božji blagoslov za razširjenje kraljestva Kristova po evharistiji. — Biskup.

Spljet, 25. avg. Evharistični kralj sakupio vodio, ohrabrio slovenske i hrvat-ske svčcnike, da obnove svoj narod u Kri-stu za spas duša, za spas domovine. — Marko Kalogjera.

Mali Lošinj, 24. avgusta. Zelo č. svojo odsutnost dubom prisustvuje, pozdrav-ljajuč sakupljeno brčja, molči evharistič-kega kralja svaki blagoslov za najbolji uspeh kongresa. — Dr. Bonifačić.

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Peterburg, 24. avgusta. General Ste-relj se je polastil 20.000 japonskih pušk. Ko so ekeplodirali podkopi, so ostale puške mrtvih, a drugi Japonci, ki so bežali iz ne-varnega mesta, so vrgli svoje puške proč.

London, 25. avgusta. Japonci namers-vajo takoj po padcu Port Arturja vzeti otok Sahalin, da bi jim služil kot opora pri na-palnih na Vladivostok. Misi se, da gre Ja-magata zato na bojišče, ker se je general Nogizakal nemogočnega, vzeti Port Artur.

London 25. avgusta. V soboto je div-jal po Rumenem morju grozen vihar, ki je zopet odtrgal mnogo min, ki sedaj plavajo po vodi.

London, 24. avgusta. „Daily Express“ javlja iz Čtoa, da še so tudi Japonci vzeli nekatere manše postojanke v smeri proti Zlati gori, so vendar še zelo daleč od konč-nega vzetja trdnjave. Nekaj Kitajcev, ki so bili navzoči pri napadu dne 21. t. m., pri-povedujejo, da Japonci jako počasi in s te-žavo napredujejo. Ladje, katere so plule mimo Port Arturja, popisujejo, da je bil prizor bombardiranja zlasti ponoči grozen in veličasten. Strelji so se videli po noči ka-kor silni ognjemeti.

Pariz, 24. avgusta. General Stenelj po-roč, da so bili Japonci zopet odbiti z veli-kanskimi izgubami. „Matin“ poroča iz Ljao-jana: Nekoliko brzojavk iz Port Arturja je moglo dospeti sem. Ti priobčujejo, da Ja-ponce izstreljavajo po 800 projektilov v trd-njavo. Japonci delajo po nasvetih kitajskega inženirja, kateri je prej delal v Port Arturju in natančno pozna načrte trdnjave. Postaja je deloma porušena. Posadka je še vedno pogumna in čila.

Petrograd, 25. avgusta. Tu so zelo v skrbeh za usodo „Askolda“ in „Grozovega“. „Novoje Vremja“ piše: „Odigrava se trage-dija, kakor v Čemulpu, velevlasti pa to hladno gledajo.“

London, 25. avg. Iz Ljaojana se po-roča, da je vse rusko brodogve. razen „Ret-vizana“, že ušlo iz Port Arturja.

Dunaj, 25. avgusta. (Kor. urad.) Cesar je ukazal, da veliki manevri na Češkem iz-cstanejo in da se orožne vaje v raznih krajih nehajo z 31. t. m. Moštvo se naj vrne po najkrajših potih v garnizije, reser-visti se naj čimpreje odpuste.

Peterburg 25. avg. Dne 28. t. m. bo slovesno otvorjena nova železnica okoli Baj-kala. Vsak dan je delalo ves čas po 8 do 10 tisoč delavcev. Stala je 53.600.000 rubljev; ima 19 predorov, 10 viaduktov, 189 mostov. Rusko časopisje slavi to veliko delo, ki se zdi kot čudež, ker so še Angleži trdili, da je treba za tako d lo 3 leta.

Petrograd, 25. avg. Veliki knez pre-stolonaslednik Aleksij je bil krščen včeraj

opoldne v cerkvi Pavlovega Dvora. Navzoči so bili: car, carinja vdova, kraljica grška, veliki knez Meklenburg-Sverinski, princ Henrik pruski, knez Battenberg in člani ce-sarske hiše. Po krstu je car dal otroku in-signije sv. Andreja; 300 strelcev iz topov in zvonjenje je naznanjalo ceremonijo

Meteorološki poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji tlačni tlak 736-0 mm.					
Čas opa- zovanja	Steklo baro- metra, v mm.	Tempe- ratura v Celsijevih	Vetrovi.	Nebo	Padavine
24. zveč.	732-4	13-2	sl. svzh.	sk. obl.	
7. zjut.	732-0	12-0	sl. svzh.	obl.	4-3
2. popol.	731-7	12-8	sl. sever	del. obl.	
Srednja včerašnja temperatura 14-2°, norm. 17-9°					

18 let star trgovski pomočnik

izurjen v trgovini z manufakturi-nim in mešanim blagom, slov. in nemškega jezika popolnoma vešč, želi nastopiti službo v večji trgo-vini v mestu Ljubljana ali drugje. Oglasila na upravništvo „Slovenca“. 13-7 5-5

Klavir napredaj.

Radi selitve proda podpisani še dobro ohranjen klavir po ugodni cenil. Zglasiti se je najkasneje do 2. sept. t. l. 1399 3-2

Petrič Franc

učitelj v Strugah, p. Dobrépolje.

Naprodaj

je nova enonadstropna hiša z lepim vrtom na Tržaški cesti št. 33.

Pojasnila dajeta gg.: Fran Ravnikar v Ljubljani, Valvazorjev trg šte. 6 in Mihael Puc, posestnik na Colu pri Vipavi.

Vedno najnovejši

gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbi morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

Rudolfu Weber,

urarju v Ljubljani, Stari trg šte. 16.

S 1. avgustom se preselim na Dunajsko cesto šte. 20, nasproti kavarni „Europa“, v Hribarjevo hišo.

Prodaja se na obroče. — Stare plošče se zamenjajo.

Odvetniškega „uradnika,

izurjenega v vsi-h poslojih poslih, išče s 1 okt t l pisarna dr. V Schweitzerja. Ponudbe samo pisмено. Prida po do-govoru. St. nov. fi. pr. dnost. 1406 2-1

Dve prodajalki,

izurjeni v kupci i iščeta službo v kaki trgovini, najraje v mestu, v katero lahko takot vstopita.

Ponudba naj se pošilja na poste restante G 6. Kropa Gorenjsko 14 7 5-1

Novo! Izšla je Novo!

Missa pro defunctis

á IV voces inaequales, aut una voce cum Organo, Auctore

Matthaeo Vurnik.

Tisk „Katol. tiskarne“. — Svoje založba. — Cena 1 K, po pošti 1 K 5 v.

Prodaja „Katol. bukvarna“ in L. Schwentner v Ljubljani ter skladatelj v St. Vidu pri Zati-čini (Dolenjsko). 1404 6-1

Kuharica

išče službe 1391 3-8

pri kakem g. duhovniku. — Naslov pové iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“.

Prav poceni prodam:

1 klavir, pripraven za gostilno; harmonij, pri-praven za poduk petja; stružnico za les (Dreh-kank) zelo močna; železna žaga (Bandsäge), gonilna moč z nogo, na par ali vodo.

Vpraša se: Josip Oblak, Šelenburgove ulice 1., Ljubljana. 1364 3-8

Krojaški salon za gospode

IVAN MAGDIČ = LJUBLJANA = Stari trg šte. 8.

Izdelovanje vsakovrstne garderobe za gospode po najno-vejših journalih iz najmodernejšega in najboljšega tu- in inozemskega blaga. 1377 20-2

Uniformiranje in zaloga potrebščin za „Sokole“.

Škrilj-Eternit

Patent

Hatschek

(zakonito zajamčeno oznamenilo za asbestni cementni škrilj.)

Najboljša streha sedanjosti. Eternit tovarne LUDWIG HATSCHEK Najdalekosežneje poroštvo.

Varna pred ognjem in viharji, kljuje vsem vremenskim vplivom, ne potrebuje Vöcklabruck Dunaj Budimpešta Nyerges-Urfalu Spričevala prve vrste. popravi, je lahka, lična in cena. Gor. Avstrijsko. IX/1, Berggasse 11. Andrassystrasse 33. Ogrsko. Zahtevajte vzorce in prospekte.

Glavno zastopstvo za južne pokrajine: Delniška družba tvornice portlant cementa DOVJE v Trstu, via Geppa 2.